

Vlaanderen, Nederland en Duitsland buigen zich over het transitievraagstuk in Noord-Brabant

12 maart 2019

Op 14 en 15 februari 2019 namen het Vlaams Coördinatiecentrum voor Mestverwerking en Inagro samen deel aan een expertmeeting georganiseerd door de Provincie Noord-Brabant (Nederland) en het Nederlands Centrum voor Mestverwaarding (NCM). Centraal thema was circulaire mestverwerking in mestintensieve regio's zoals Noord-Brabant en andere Nederlandse provincies, Vlaanderen en verschillende Duitse provincies.

Uit verschillende workshops georganiseerd in 2018, waaraan ook VCM deelnam, bleek dat er veel bedrijven en organisaties kennis verzamelen en praktijkervaringen omtrent nutriëntenrecuperatie uit mest opdoen, maar dat een algemeen overzicht ontbreekt. Ook is er nog geen oplistijng van de voor- en nadelen van de verschillende technieken.

Uit verschillende workshops georganiseerd in 2018, waaraan ook VCM deelnam, bleek dat er veel bedrijven en organisaties kennis verzamelen en praktijkervaringen omtrent nutriëntenrecuperatie uit mest opdoen, maar dat een algemeen overzicht ontbreekt. Ook is er nog geen oplistijng van de voor- en nadelen van de verschillende technieken.

Daarom werden organisaties, beleidsmakers en constructeurs samengeroepen in 's Hertogenbosch om verschillende technieken onder de loep te nemen. Constructeurs lichtten in korte presentaties toe hoe hun techniek in mestintensieve regio's ingezet kan worden om nutriënten, water en grondstoffen uit mest te recupereren. De constructeurs van deze technieken werden bevraagd door een panel, samengesteld door vertegenwoordigers van DG ENVI, Wageningen University & Research en het Duitse fosforplatform.

VCM verzorgde samen met Inagro eveneens een presentatie. Hierin werd de huidige operationele mestverwerking in Vlaanderen voorgesteld, werd de visienota van VCM '[Transitie in de mestverwerking](#)' toegelicht en werden verschillende technieken voor nutriëntenrecuperatie toegelicht, namelijk stripping-scrubbing, de laureaat van de derde [Ivan Tolpe Prijs](#), [NPirriK](#) en de Vlaamse demoplant binnen het SYSTEMIC project, [AM-power](#). Inagro lichtte de veldproeven, in het kader van verschillende Europese projecten zoals het Noordwest-Europees Interreg-project ReNu2Farm toe. Tijdens deze proeven zullen producten zoals ammoniumnitraat uit de stripping-scrubbing installatie van Detricon, genomineerde tijdens de eerste [Ivan Tolpe Prijs](#) in 2015, getest worden.

Tijdens de besprekingen kwam duidelijk naar voor dat de technologie bestaat, en klaar staat om door te breken, maar dat

eerst nog een aantal knelpunten aangepakt moeten worden. Een heel belangrijk knelpunt is de toepassing van de gerecupereerde nutriënten als kunstmestvervanger, wat op dit moment nog niet mogelijk is. De Nitraatrichtlijn stelt dat dierlijke mest, ook na verwerking, steeds toegepast moet worden binnen de 170 kg N/ton in nitraatgevoelige gebieden. Het project SAFEMANURE dat door het Joint Research Centre wordt uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie, waaraan Inagro en VCM meewerken, kwam dan ook meermaals aan bod. Die studie zal de criteria voor veilig gebruik van gerecupereerde meststoffen onderzoeken. Daarna mogen we verwachten dat de resultaten ook omgevormd worden naar concrete en uniforme regelgevingen.

Een tweede belangrijke uitdaging bestaat erin om **alle neuzen** van de verschillende types stakeholders (technologie, markt, overheden, publiek) **in dezelfde richting** te laten kijken. Op dit ogenblik bv. kijkt de publieke sector naar de private om technologieën en producten te ontwikkelen, anderzijds kijkt de private sector dan weer naar overheden en de publieke sector om het omliggend kader aan te passen zodat businessmodellen haalbaar worden. Niet alleen wetgeving, ook de oprichting van **field labs** die noodzakelijk zijn voor het opschalen van onderzoek naar concrete investeringen, past in dat kader.

Andere aspecten die besproken werden, kwamen ook reeds aan bod in de hiervoor vermelde transitienota van VCM. Het belang van een **oplijsting van de technieken**, samen met een bewaken van **hun duurzaamheid** in de vorm van de drie P's: People, Planet, Profit werd onderstreept. Voor de analyse van de milieu-impact van deze technieken (via Life Cycle Analysis), kwam naar voor dat een kader op Europees niveau met assumpties omtrent o.m. de referenties die hiervoor gebruikt kunnen worden, nuttig zou zijn.

Ook het belang om te **beantwoorden aan de vraag van de gebruiker** van de producten werd aangehaald, waarbij men kan kiezen om bestaande producten na te maken op basis van nutriëntenrecuperatie ofwel om nieuwe producten te creëren. Hierbij moet er zeker aandacht zijn voor de teeltbehoefte en de bodemkwaliteit, als men ervoor kiest de producten in de landbouw te gebruiken. Of zijn de producten eerder geschikt voor afzet (al dan niet als intermediair product) in de (meststoffen)industrie? De vraag naar de **gewenste schaalgrootte** werd hierbij ook aangepakt: kiest men voor kleine lokale installaties, om de nutriëntenkringloop zo lokaal mogelijk te houden, of kiest men voor centrale installaties om te kunnen beantwoorden aan de vraag van de industrie (hoge kwantiteit en kwaliteit van de producten)? Een concreet antwoord op deze vragen werd niet gegeven, maar het toonde wel aan dat er nood is aan interregionale samenwerking om hierover na te denken. Er werd dan ook opgeroepen om samen de kennis over nutriëntenrecuperatie uit te bouwen in het kader van een interregionaal netwerk, waaraan bedrijven en organisaties uit Nederland, Duitsland en Vlaanderen kunnen bijdragen.

De opgebouwde kennis omtrent circulaire economie kan gedeeld worden tijdens seminars en congressen zoals ManuREsource 2019. VCM, Inagro, Universiteit Gent en POM West-Vlaanderen organiseren dit jaar samen met NCM de vierde editie van dit congres, waarbij de transitie naar een circulaire mestverwerking en mest als een duurzame grondstof centraal staat. Op dit congres kunnen de conclusies en initiatieven gegroeid uit de expertmeeting in Noord-Brabant, aan bod komen. Het congres gaat door op 27 en 28 november 2019 in PXL Congress te Hasselt. Op 29 november worden enkele lokale mest- en digestaatverwerkingsinstallaties bezocht. Meer informatie over deze en vorige edities van ManuREsource vindt u op www.manuresource.org.

European
Commission

Horizon 2020
European Union funding
for Research & Innovation

SYSTEMIC
Circular solutions for biowaste

Interreg
North-West Europe
ReNu2Farm
European Regional Development Fund

CORK INSTITUTE OF TECHNOLOGY
INSTITIÚD TEICNEOLAÍOCHTA CHORCAÍ

INSTITUTE of TECHNOLOGY CARLOW
institiúid Teicneolaíochta Cheatharlach

izes
Institut für ZukunftsEnergie- und Stoffstromsysteme

ARVALIS
Institut du végétal

inagro
ONDERZOEK & ADVIES IN LAND- & TUINBOUW

Outotec
UNIVERSITY of LIMERICK
HEALTHCARE LIMERICK